

RECENZIE

Dr. Constantin Lupu

PERSONOLOGIE MARGINALĂ ȘI PSIHOTRAUMATICĂ

Dr. Alexandru Trifan

Am parcurs cu plăcere această reîntâlnire cu textele medicului vrăjitor, mai corect ale maestrului vrăjitor, care se străduiește de ani buni să ne păstreze vii imaginile psihanalizei clasice și moderne. Apărută în colecția de Psihologie a Editurii Trei, ne readuce în atenție legăturile medicinei cu psihologia, cu filozofia și psihanaliza modernă, acum în anii 2006-2007, când mulți specialiști au lapidat toată terminologia unei teorii care în loc să dispară se reînnoiește ca Phoenixul legendar și lansează concepte tot mai actuale și mai necesare pentru gândirea medicală. Desigur că psihologii și medicii psihiatri sunt singurii care se adresează, analizează și tratează personalitatea, iar ceilalți se orientează după diagnosticele noastre. Valoarea textelor foarte docte și concentrate oferite de psihiatrul Al. Trifan este tocmai aceea de a readuce în atenția noastră nevoile personalității umane de a fi cunoscută și tratată.

Cartea are trei părți dedicate fondatorilor și continuatorilor psihanalizei, persoanei marginale și lumilor psihotraumatismelor.

Prima parte a cărții se ocupă de trecerea în revistă a freudismului începând cu S. Freud, continuând cu urmașii săi. Analiza evoluției psihanalizei a prins bine în anul 2006 care a fost dedicat aniversării unui secol și jumătate de la nașterea celui care a revoluționat psihologia și psihiatria. La examenul de bilanț s-au auzit păreri care optează pentru desexualizarea psihoterapiei analitice, sau pentru renunțarea la un pansexualism simplificator. Tendințele de fragmentare sau de diversificare a libidoului sunt legitime în condițiile atribuirii statutului de instinct mai multor pulsioni înzestrate cu "drive".

Alte alunecări principiale vizibile se produc atât în domeniul structurii spațiale a psihicului, cât și în aria construcției sale metapsihologice. Inconștientul, care pentru Freud era un haos energetic dominat de forțe animate anarhic ca o mișcare browniană, a devenit nootrop, înglobând arhetipurile umbrei descrisă de Jung.

Partea a doua a cărții debutează prin a lămuri ce se înțelege prin personologie, termen creat de autor pentru a cuprinde diversitatea tipologiei mentale situată între caracter și personalitate. Astfel se risipește confuzia apărută în literatura psihanalitică românească de la începutul anilor '90, când pronumele substantivat *das Es* (ID-ul englez) a fost tradus prin *Sine*, interferând cu aria semantică a *Self*-ului American. După trasarea în mod convingător a diferențelor specifice, se descriu în continuare nenumăratele variante personologice. Astfel prin această definiție înțelegem organizarea persoanei în dinamică din interiorul aparatului psihic individual, cât și aspectele sale marginale

Partea a treia este dedicată unei ramuri recente a orientării psihanalitice în psihiatrie și anume psihotraumatologia. Discutarea pe larg a PTSD (Posttraumatic Stress Disturbances) umple un gol în literatura de specialitate, care cel puțin la noi, nu i s-a acordat atenția la care are dreptul. Se indică și fondul neurobiologic al sindromului și anume creșterea nivelului cortizolului plasmatic cu efect toxic asupra hipocampului. Format în doctrina dezvoltamentală, autorul identifică și insistă asupra legăturii cauză-efect întâlnită în urmărirea evoluției către depresie a PTSD.

Destinul copilului și al adolescentului apare în mai multe subcapitole din monografie. Astfel în cel intitulat : "In derivă" se amintește lista lui Mandelbaum (1980) a principalelor caracteristici psihodinamice întâlnite în familiile pacienților marginali. Sistemul emoțional familial viciat poate fi definit, așa cum o face Slipp, ca un tipar psihodinamic de supraviețuire, care are multe similitudini cu scenariul oferit de un grup de oameni care se îneacă : în încercarea de a se salva fiecare membru

al grupului are un comportament nefast față de ceilalți (pag 128). În subcapitolul “Răspântiile copilăriei” se discută teoriile care explică modul în care ființa umană se maturizează psihic : teoria lui Freud, cea a lui Erikson și cea bazată pe concepțiile Margaretei Mahler. În capitolul următor “Trecerea frontierei” se relatează concluziile oferite de studiile lui Goldstein și Jones bazate pe eșantioanele de risc crescut, identificate de proiectul familial UCLA (1977).

Finalul cărții este rezervat unor metode psihoterapeutice și intervenții psihosociale în morbiditatea și comorbiditatea posttraumatică. Relația personală între psihoterapeut și pacient devine inteligibilă și accesibilă lectorului acestei monografii.

În plus doresc să subliniez oferta de limbaj modern de actualitate, inclus în această monografie. Ne reîntâlnim cu terminologia psihanalizei atât de bogată în idei și aprofundări, cu multiple variații noționale care permit psihanalistului să se întâlnească cu filozofia și spiritualitatea umană.

Având o bogată sursă de formare și informație în special a școlilor americană și engleză, Domnul Dr. Al. Trifan ne oferă acele noutăți tehnice prin care cititorul își plantează jaloane științifice pentru abordarea subiectelor întâlnite în practica zilnică

Publicația se poate obține prin comandă la librării sau direct la Editura Trei din București sector 1 – str. Sf. Constantin nr. 7.